

Persuasiune și continuitate profesională în cadrul Simpozionului „Anul Bibliologic 2017”

Ludmila CORGHENCI,
Biblioteca Națională
a Republicii Moldova

Abstract: *Articolul este prilejuit de ediția a 27-a a Simpozionului „Anul Bibliologic 2017”, care și-a ținut lucrările la 28 martie 2018, cu genericul „Bibliotecile în perspectiva dezvoltării durabile: dimensiuni biblioteconomice și umane”. Sunt identificate axele tematice ale reuniunii profesionale anuale, fiind argumentată integrarea acestora în prioritățile strategice ale anului de referință. Axându-se pe conținutul Simpozionului, autorul acordă și o atenție deosebită impactului acestuia.*

Cuvinte-cheie: *Simpozion „Anul Bibliologic 2017; priorități strategice ale Anului Biblioteconomic 2017; obiective ale dezvoltării durabile*

Abstract: *The article is occasioned by the 27th edition of the "Bibliological Year 2017" Symposium, which held its works on 28 March 2018, entitled "Libraries in the Perspective of Sustainable Development: Librarian and Human Dimensions." Thematic axes of the annual professional meeting are identified and their integration into the strategic priorities of the reference year is argued. Focusing on the content of the Symposium, the author pays particular attention to the impact of the Symposium*

Keywords: *Symposium "Bibliographic Year 2017; strategic priorities of the 2017 Bibliographic Year-book; objectives of sustainable development*

Simpozionul „Anul Bibliologic”, fiind organizat anual de Biblioteca Națională a Republicii Moldova, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, are drept scop retrospectiv activității bibliotecilor sistemului național în anul precedent, rezultatelor monitorizării și evaluării punerii în aplicare de către biblioteci a priorităților anului de referință, identificarea reușitelor și problemelor care necesită concentrarea eforturilor actorilor responsabili.

Reputați specialiști în biblioteconomie consideră această reuniune anuală un semn de identitate instituțională, „o oglindă fidelă ce reflectă toate momentele importante

ale domeniului biblioteconomie și științe ale informării” (2, p. 4).

Astfel, ediția a 27-a a Simpozionului „Anul Bibliologic” și-a ținut lucrările la 28 martie 2018, cu genericul „Bibliotecile în perspectiva dezvoltării durabile: dimensiuni biblioteconomice și umane”. În calitate de parteneri ai reuniunii s-au manifestat: Organizația Națiunilor Unite în Moldova, Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova; Programul Novateca, Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale (1). Acele tematice ale Simpozionului au fost:

- evaluarea activității bibliotecilor Sistemului Național de Biblioteci (SNB) în contextul direcțiilor prioritare ale anului profesional 2017

- corelarea dezvoltării SNB cu tendințele și prioritățile sistemului informațional biblioteconomic internațional; identificarea domeniilor, subiectelor de centrare a eforturilor profesionale

- abordare de perspectivă a tendințelor domeniului biblioteconomic și științelor informării în corespundere cu prevederile „Agendei ONU 2030 și prioritățile de țară”, Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova 2030”

- identificarea priorităților dezvoltării rețelei bibliotecilor publice teritoriale în contextul asigurării durabilității Programului Novateca, rolul partenerilor cheie în garantarea continuității acestuia

- orientarea bibliotecilor pentru integrare în planuri naționale și teritoriale de dezvoltare durabilă

- încurajarea cunoașterii și stimularea creativității

- crearea unui mediu benefic de comunicare profesională.

Axele tematice ale Simpozionului s-au integrat perfect priorităților strategice, aprobate la nivel național pentru anul 2017:

- promovarea și realizarea Obiectivelor Globale 2030

- consolidarea sistemului de statistică bibliotecară (2017 - Anul statisticii de bibliotecă)

- dezvoltarea competențelor profesionale, în special a competențelor IT (dezvoltarea abilităților solicitate de utilizatori pentru accesarea noilor servicii și oportunități digitale, cât și a abilităților necesare pentru realizarea misiunii bibliotecii într-un mediu informațional în schimbare)

- explorarea oportunităților oferite de tehnologiile noi (dezvoltarea serviciilor inovatoare în baza TIC și a aplicațiilor noi; oferirea serviciilor noi pentru o audiență cât mai largă)

- regândirea principiilor bibliotecii tradiționale într-o lume în continuă schimbare (diagnosticul necesităților în evoluție ale utilizatorilor, reinventarea și actualizarea funcțiilor și serviciilor; maximalizarea

incluziunii sociale și asigurarea egalității oportunităților în spațiul fizic și digital; dezvoltarea bibliotecii ca infrastructură esențială pentru comunitate; dezvoltarea serviciilor bazate pe interacțiunea umană, față în față)

- instruirea utilizatorilor în vederea utilizării tehnologiilor și aplicațiilor noi

- implicarea membrilor comunității în activitatea bibliotecii și în crearea conținuturilor

- dezvoltarea parteneriatelor, amplificarea colaborării și coordonării strategice între biblioteci din diferite rețele, dintre biblioteci și alte structuri

- antrenarea activă în crearea de conținuturi: postări pe bloguri (informații, imagini, etc.); postări pe rețele sociale; comunicate de presă; postere despre evenimente; articole în ziare și reviste; rapoarte anuale, recomandări, ghiduri; video; conținuturi pentru seminare, evenimente; prezentări etc.

Dintre formele de organizare a lucrărilor Simpozionului specificăm: panel de discuții (moderatori: Andrei Chistol, secretar de stat la Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, Evan Tracz, directorul Programului Novateca); dezbateri; conferința directorului general BNRM (Elena Pintilei); întrunire în plen; sesiune de postere și materiale AV. Diversitatea formelor de organizate a fost completată prin componența funcțională variată a participanților: responsabili ai Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, manageri superiori și funcționari din cadrul bibliotecilor naționale, raionale/municipale/orășenești, din învățământ (universitare, ale centrelor de excelență și colegiilor, școlare), specializate, reprezentanți ai administrației publice locale, Programului IREX Moldova, Programului Național Novateca, Cămării Naționale a Cărții.

Panelul de discuții „Linii directorii în asigurarea viabilității Programului Național Novateca: Realizări. Sustenabilitate. Provocări” (15 intervenții) a identificat prioritățile partenerilor cheie ai Programului: elaborarea cadrului de reglementare în sprijinul implementării Legii cu privire la bibliotecă (nr. 160 din 20.07.2017), învățarea și

„trăirea legii, intensificarea activităților de advocacy, evaluarea activității bibliotecii/bibliotecilor în funcție de indicatori de impact (fapt ce ar stimula material personalul de specialitate, ar contribui la augmentarea statutului social și profesional al bibliotecarului, diversificarea salarizării potrivit serviciilor și produselor oferite comunității), dezvoltarea parteneriatelor, îndeplinirea de către stat a obligațiilor privind formarea profesională continuă a bibliotecarilor (de ex., finanțarea conform prevederilor Codului muncii etc.).

Conferința directorului general al BNRM, Elena Pintilei, cu tema „Anul Bibliologic 2017: interferențe internaționale, naționale și locale” a scos în evidență: *proiectele majore ale IFLA și impactul acestora asupra bibliotecilor din Republica Moldova* („Promovarea Agendei ONU 2030 și implicarea bibliotecilor în realizarea ODD”, „Dezvoltarea viziunii globale a bibliotecii viitorului”, „Lansarea proiectului Harta bibliotecilor lumii” (integrarea datelor privind bibliotecile din Republica Moldova); *modalitățile de implicare a bibliotecilor din țară pentru promovarea și implementarea ODD 2030* (accent pe instrumentele IFLA, aplicate de bibliotecile SNB); *contribuțiile bibliotecilor la proiectul IFLA „Viziunea globală a bibliotecii”* (promovarea proiectului la reuniuni profesionale - Forumul Managerilor din SNB (noiembrie 2017), conferințe zonale (mai-iunie 2017), media; completarea formularului online de către bibliotecarii moldoveni etc.); *proiectele naționale și internaționale ale BNRM cu impact asupra SNB*.

Comunicarea cu genericul „Lege nouă - perspective noi” (autori: dr. Igor Șarov, secretar general de stat, Eugenia Bejan, secretar al Consiliului Biblioteconomic Național) a fost axată pe trei subiecte de bază: *avantajele Legii cu privire la biblioteci nr. 160 din 20.07.2017* (serviciu public; accentuarea rolului bibliotecii în dezvoltarea unei societăți deschise și inclusive, în promovarea alfabetizării, culturii informației, educației non-formale; acces la tehnologii informaționale și la cunoștințe necesare pentru utilizarea acestor tehnologii, acces gratuit la Internet; formarea culturii informației la elevi, studenți, cadre didac-

tice, cercetători; formarea profesională continuă a personalului bibliotecii, astfel asigurând calitatea serviciilor și altele); *cadru de reglementare, necesar implementării legii* (crearea grupurilor de lucru în cadrul Consiliului Biblioteconomic Național, elaborarea regulamentelor ca instrumente în sprijinul implementării noii legi); *campania de promovare a prevederilor legii* (grupuri țintă, instrumente de promovare).

Comunicatul profesional, inclus în agenda reuniunii, a avut drept generic „Anul Bibliologic 2017 prin prisma indicatorilor statistici și de performanță” (autori: Ludmila Corghenci, Victoria Popa, Biblioteca Națională a Republicii Moldova). Cercetarea statistică a activității bibliotecilor în anul 2017 a inclus 3 etape de bază: observarea, înregistrarea datelor statistice (prin evidența în domeniile de activitate): colectarea, prelucrarea datelor statistice pentru calcularea/identificarea indicatorilor statistici și ai celor de performanță (relaționali); analiza și interpretarea, valorificarea datelor statistice; elaborări de concluzii (3). Analiza și interpretarea datelor statistice de către Biblioteca Națională a Republicii Moldova a fost reflectată în comunicat în funcție de trei axe: indicatori prezenți în Library Map of the World; indicatori statistici de relevanță pentru anul 2017; indicatori de performanță (relaționali).

Sesiunea de postere, proiecte și materiale AV, organizată în cadrul Simpozionului, a oferit posibilitatea cunoașterii, prezentării și vizualizării de către toți participanții a practicilor de succes, aprecierea și evaluarea implicațiilor creative ale bibliotecilor, un schimb eficient de experiență, precum și crearea unui mediu benefic de comunicare profesională. Cele mai reușite proiecte au fost nominalizate la Premiul Național GALEX pentru cel mai reușit proiect de promovare a imaginii bibliotecii, prezentat la Simpozionul „Anul Bibliologic 2017”.

Impactul lucrărilor simpozionului:

- cunoașterea/diseminarea experiențelor, rezultatelor profesionale ale bibliotecilor din diverse rețele ale SNB, obținute în anul bibliologic 2017
- lărgirea cercului de participanți la lu-

crările simpozionului prin intermediul transmisiunii on-line de către Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale; posibilități de revenire la mersul lucrărilor <https://idsi.md/tv>

- prezentarea indicatorilor statistici, a celor de relevanță (noi) și relaționali privind activitatea SNB în anul 2017 și încurajarea centrelor biblioteconomice teritoriale și departamentale pentru efectuarea cercetărilor statistice atât în interiorul rețelei, cât și comparate

- identificarea priorităților dezvoltării rețelei bibliotecilor publice teritoriale în contextul asigurării durabilității Programului Novateca

- încurajarea implicării bibliotecilor în implementarea ODD-2030, proiectare de parteneriate la acest capitol ale bibliotecilor și ONU în Moldova

- încurajarea bibliotecilor pentru augmentarea rolului în realizarea strategiilor de dezvoltare ale comunităților prin organizarea și implementarea noilor servicii, atragerea resurselor locale, dezvoltarea parteneriatelor, măsurarea/promovarea rezultatelor; promovarea experiențelor de succes.

Participanții la lucrările reuniunii anuale au adoptat un memoriu pe marginea lucrărilor Simpozionului „Anul Bibliologic 2017”, ce pune în lumină aspectele care necesită centrarea eforturilor instituționale, precum și ale administrației publice centrale și locale, ale fondatorilor, cum ar fi:

- necesitatea aplicării criteriilor de impact, de calitate în evaluarea activității bibliotecii, precum și în determinarea cuantumului de salarizare a personalului de specialitate din biblioteci

- inițierea, sub egida Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, a unui proiect național de informatizare și de dezvoltare a serviciilor bibliotecare, coordonat de Biblioteca Națională a Republicii Moldova (ținând cont de experiențele țărilor cu sisteme informațional-biblioteconomice dezvoltate: SUA, Cehia, Lituania). Axele prioritare ale proiectului ar putea fi: digitizarea patrimoniului documentar național, crearea platformei informaționale integrate pentru biblioteci, informatizarea

bibliotecilor, colaborarea în vederea respectării proprietății intelectuale și a drepturilor de autor. Este vorba despre proiecte de cofinanțare, acestea solicitând bibliotecilor condiții speciale de aplicare

- includerea bibliotecilor în politicile, programele, activitățile, agendele naționale, teritoriale și instituționale, orientate pentru dezvoltarea sustenabilă a comunităților.

Un parteneriat efectiv în acest sens este esențial, este condiția care asigură un mediu favorabil pentru realizarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă-2030. Având în vedere faptul că actualmente este în proces de elaborare Strategia de dezvoltare 2030, momentul este foarte prielnic acestui deziderat

- susținerea procesului de advocacy pentru bibliotecile publice moderne (preponderent prin formarea competențelor bibliotecarilor)

- eficientizarea educației formale și non-formale a bibliotecarilor pentru dezvoltarea competențelor de informare, comunicare, relaționare

- dezvoltarea parteneriatelor care valorizează rolul bibliotecii ca centru comunitar, ca serviciu public indispensabil comunității (prin învățare, prin promovarea experiențelor de succes, stimularea și încurajarea participanților)

- diversificarea serviciilor oferite comunității.

Prin colaborare și parteneriate eficiente, mizând pe creativitatea și capacitățile inovative ale personalului de bibliotecă, dar și pe sprijinul administrației publice centrale și locale, al fondatorilor, pot fi realizate:

- crearea în comunitate a unei infrastructuri favorabile implementării prevederilor noului cadru legal și strategic al activității bibliotecilor

- facilitarea comunicării și schimbului de opinii în procesul de elaborare a documentelor de reglementare, normative și tehnologice în sprijinul activității bibliotecilor

- proces transparent de elaborare/aprobare a Regulamentului de organizare și funcționare a bibliotecii (la nivelul comunității)

- formarea/dezvoltarea competențelor profesionale a personalului de bibliotecă,

care facilitează și mărește accesul la informație și sunt indispensabile parcursului de dezvoltare incluzivă și durabilă

- implicarea activă a utilizatorilor în restructurarea serviciilor existente și în pla-

nificarea celor noi

- asigurarea continuității reformelor de succes inițiate și implementate de Programul Novateca.

Referințe bibliografice:

1. COMUNICAT final pe marginea lucrărilor Simpozionului „Anul Bibliologic 2017”, 29 martie 2018. Elaborat: L. Corghenci. [Accesat 18.05.2018]. Disponibil: <https://bibliotecapublicerm.files.wordpress.com/2018/04/comunicat-final-anul-bibliologic-2017.pdf>.
2. OSOIANU, Vera. Simpozionul Anul Bibliologic – 25 de ani: colaborare, dezvoltare, impact. Chișinău, 2016. 70 p. ISBN 978-9975-9696-6-6.
3. RAPORT centralizator privind activitatea Sistemului Național de Biblioteci în anul 2017. [Accesat 18.05.2018]. Disponibil: <http://www.bnrm.md/index.php/acces-dedicat/bibliotecarilor/statistici-de-biblioteca>.